

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Skrantesjuka (CWD) - status og tiltak

Villreinrådets fagdag

Dombås 07.06 2019

Harald Øverby, Mattilsynet Region Øst

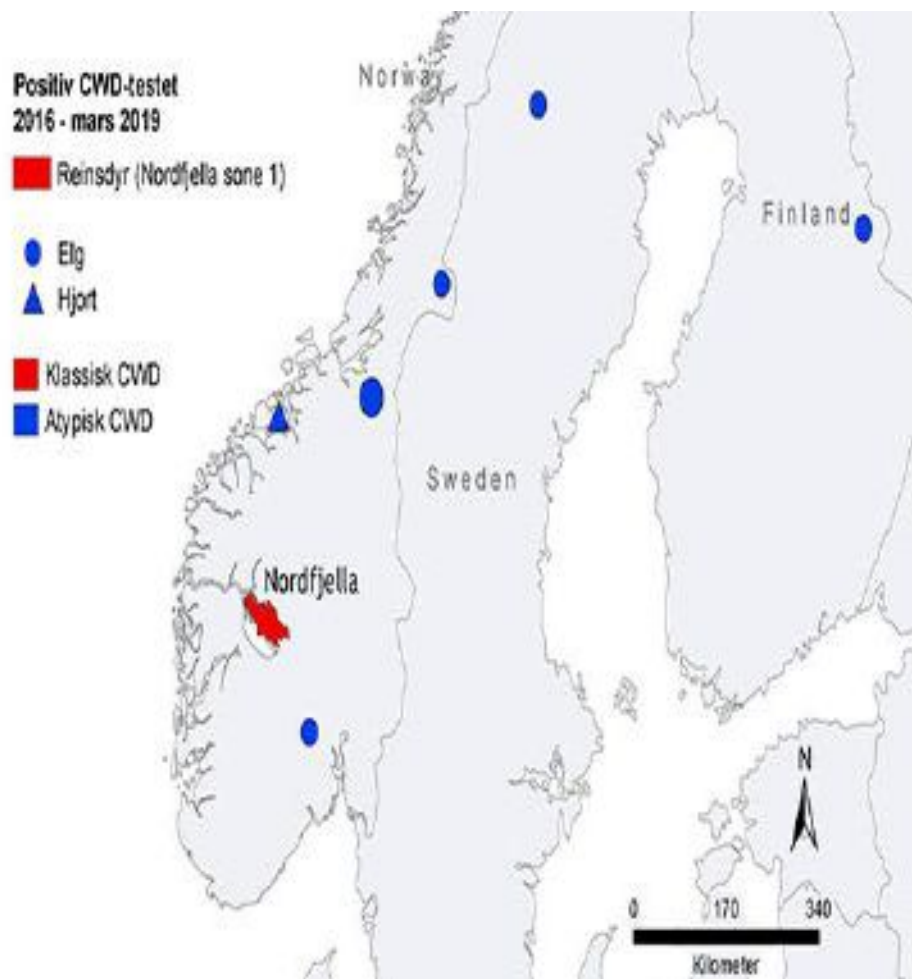

Mål

- Begrense og, om mulig, utrydde sykdommen
- Friske hjortedyr

Status pr. 01.06.2019

Klassisk:

- 19 villrein (Nordfjella sone 1)

Atypisk:

- 4 elg (Selbu, Lierne og Flesberg)
- 1 hjort (Gjemnes)

- 2 elg i Sverige
- 1 elg i Finnland

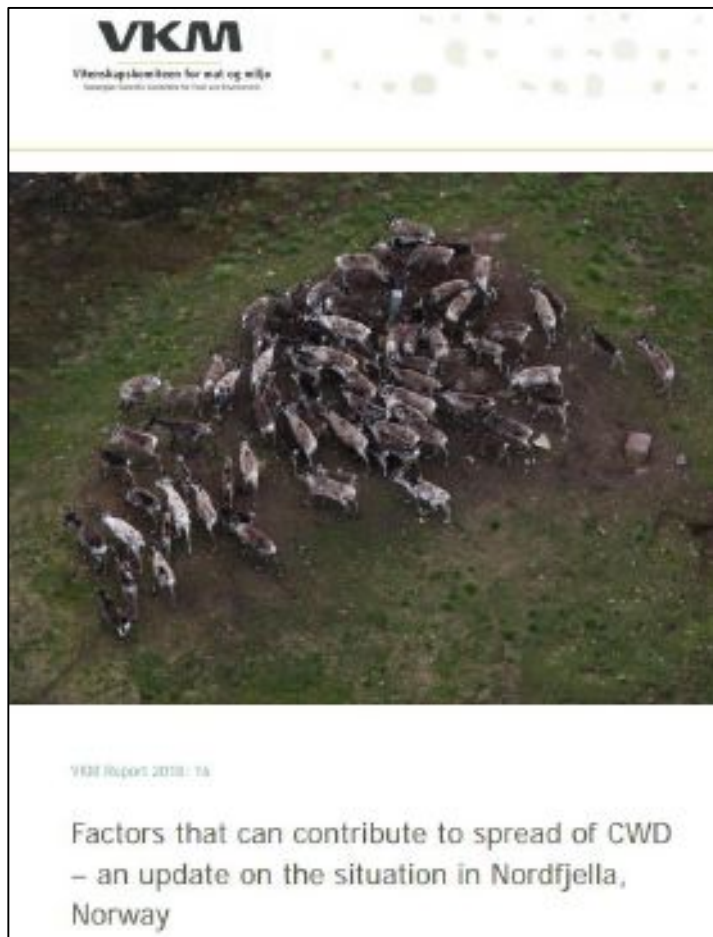
Testet siden våren 2016:
75.404 hjortedyr

Antall prøver undersøkt for skrantesjue 2016 - 2019

• Setesdalsområdet	Sum	291
• Hardangerviddaområdet	Sum	1919
• Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell	Sum	393
• Nordfjella og Fjellheimen	Sum	2692 (19)
• Sogn og Fjordane	Sum	101
• Reinheimen-Breheimen	Sum	518
• Snøhetta og Knutshø	Sum	577
• Rondane og Sølnekletten	Sum	442
• Tolga	Sum	20 (274)
• Forolhogna	Sum	444

<http://apps.vetinst.no/skrantesykestatistikk/NO/#omrade>

VKM-bestillinger og kunnskapsstøtte

Ny EFSA-
rapport
høsten 2019

Aktuelle tiltak

- Begrense/eliminere smittekilder
- Reduksjon hjortevilt randsoner
- Kontaktbestander
- Hindre hjortedyr inn i sone 1
- Kartlegging
- Kommunikasjon - Hjorteviltportalen

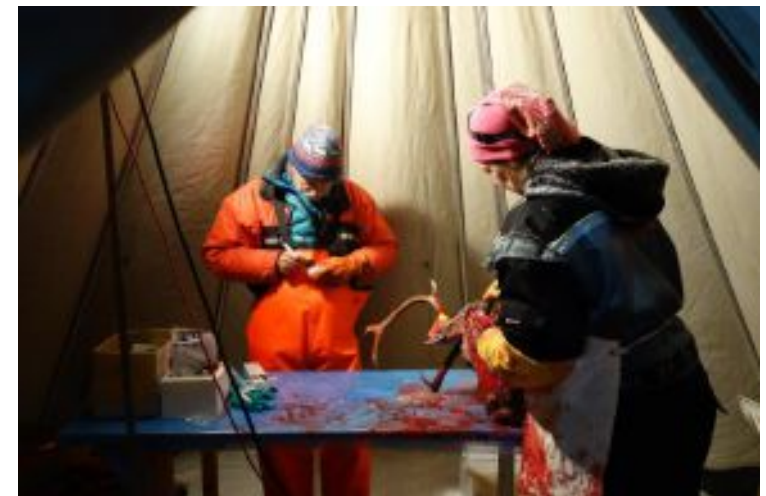
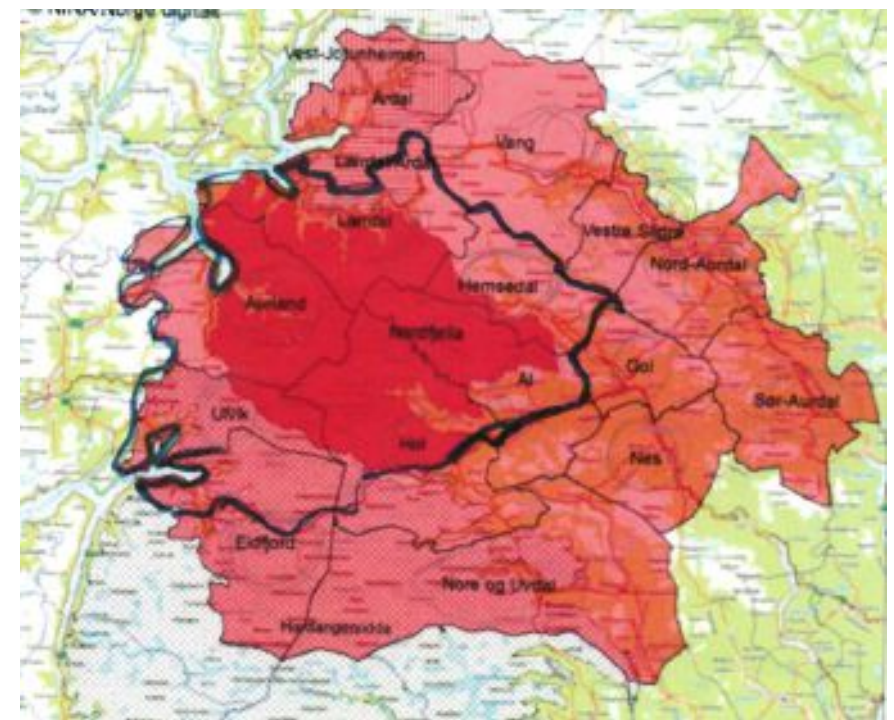
Forskrifter

CWD-forskrift med tiltak for hele Norge

CWD-soneforskrift – for Nordfjellaområdet

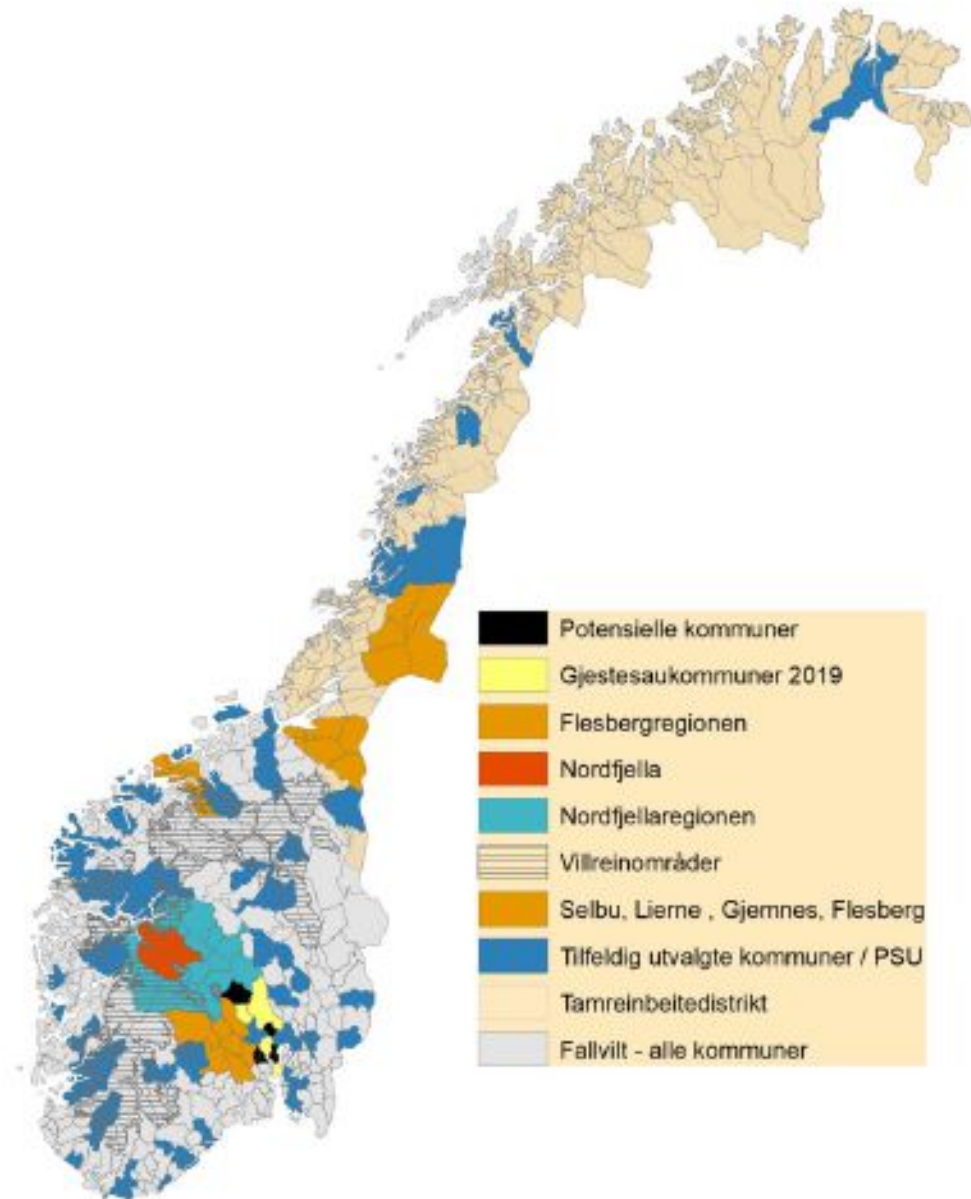
Endring av soneforskriften har vært på høring

- Saltsteinsforbud hele sonen
- Salteplasser holdes avstengt
- Gjestesau – ikke nyetablering
- Selbusonen oppheves

Kartlegging 2019

- 30.000 prøver
- Små justeringer fra 2018

Reduksjon av hjorteviltbestander rundt Nordfjella

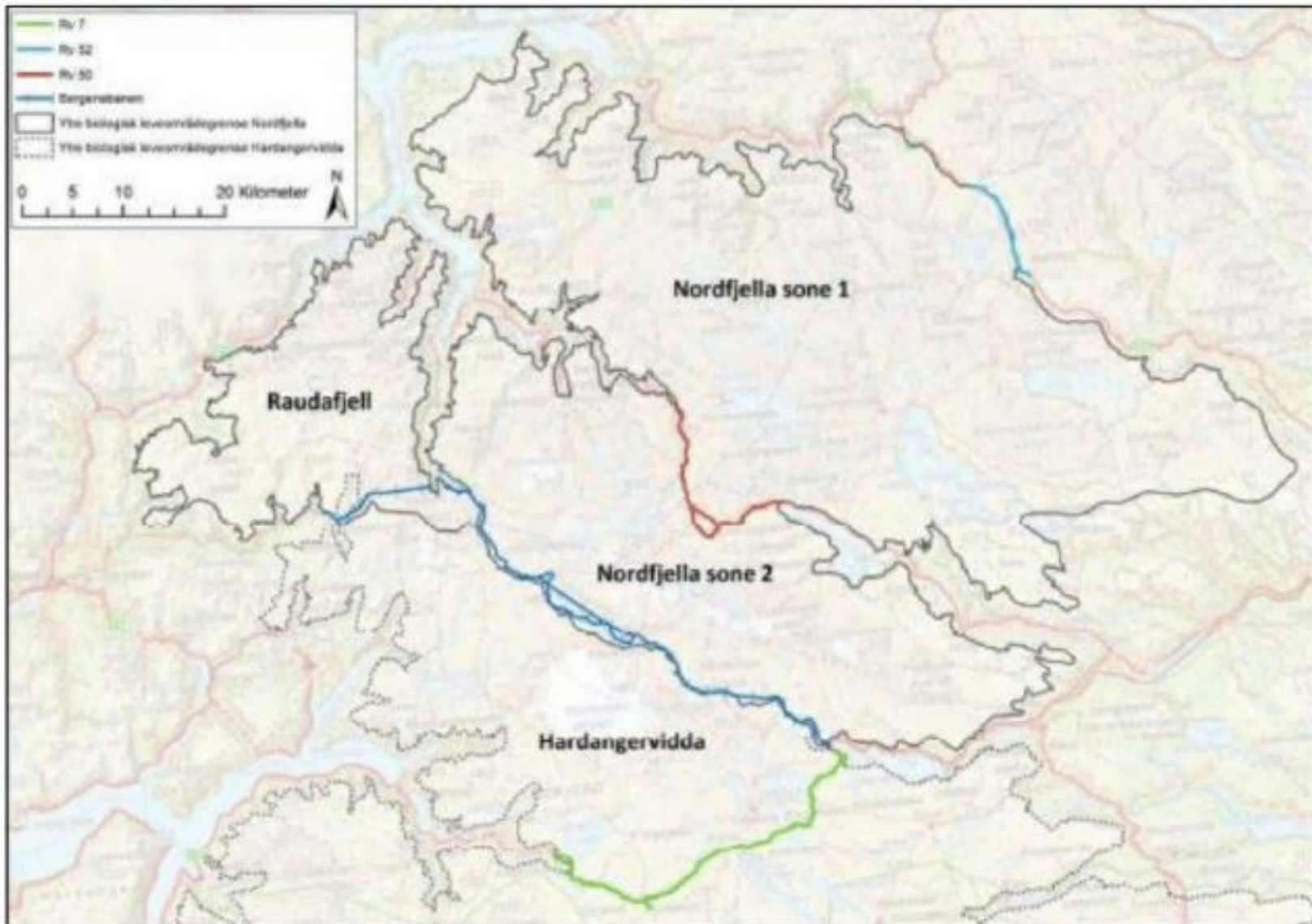
En betydelig reduksjon av hjortebestanden er viktig for å

- redusere sannsynligheten for at nye dyr blir smittet,
- øke sannsynligheten for at eventuelle smittede dyr blir fjernet, og
- styrke kunnskapen om hvor smitten finnes

Foto Karen Lone

Sperregjerder langs rv. 52 og fv. 50

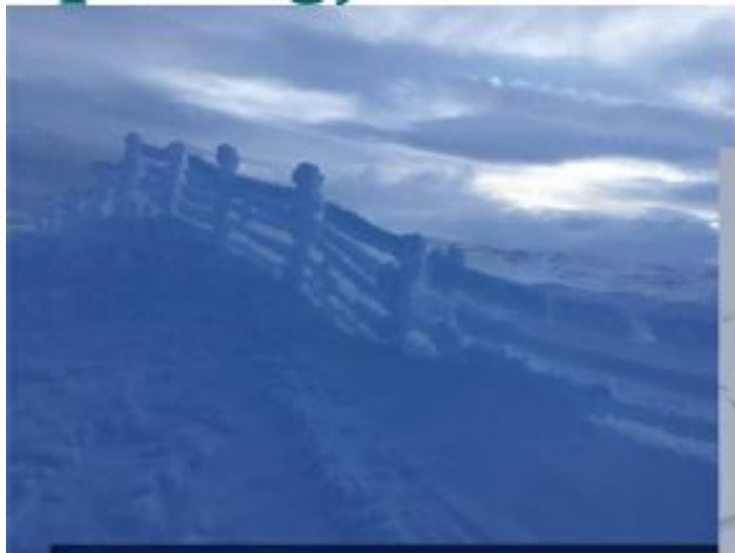

Stoppe dyr fra å komme inn i sone 1

Rv.52 sperrer mot tamreinlag i aust, 24 km.

Fv.50 ved Geiteryggen danner skille mot sone 2 i sør. Gjerdet må forlenges i høgda vinterstid. 9,3km.

Rv 7 som barriere mot resten av Hardangervidda

Filefjell tamreinlag

- Hyppig gjeting
- GPS-merket nesten 200 dyr
- Redusert flokken, nesten ikke voksne bukker
- Tar ut dyr ved behov
- Prøvetaking og rutiner ifm slakting
- Tett dialog med Mattilsynet

Brakklegging -> reetablering

Viktige premisser for vellykket reetablering:

- Brakklegging minst 5 år m/tiltak
- Sone 2 må friskmeldes
- Aktuelle kildebestander må friskmeldes før dyr flyttes til sone 1

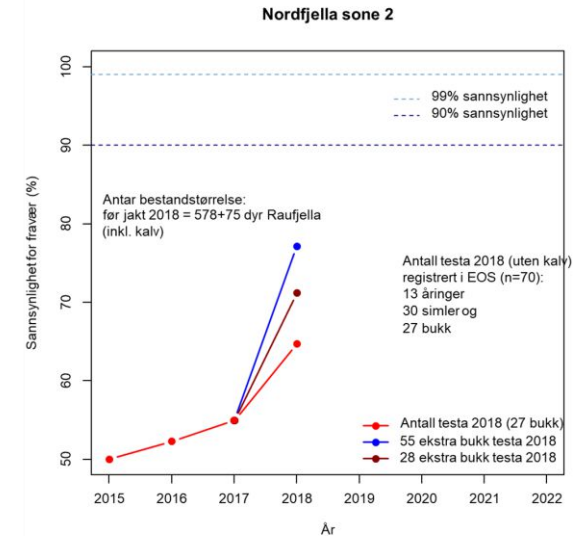

Friskmelding og akseptabelt sikkerhetsnivå

For å friskmelde: 99 % sikkerhet for at det ikke er smitte i bestanden

Tillegg for kildebestander: 90 % sikkerhet så raskt som mulig

Veterinærinstituttet m.fl. kjører modelleringer for sone 2 og Hardangervidda. Mange usikkerheter. Må gjentas.

Dyrevelferd

Foto: SNO

- Mattilsynet har vært til stede i felt
- Åpenhet om vurderinger og tilsyn
- Aksepterer noe dårligere dyrevelferd i en bekjempelsessituasjon

EU-kommisjonen

EU foreslo:

- Alt hjortedyrkjøtt fra land med CWD må testes før salg (på EU-markedet)
- Utvide overvåkingsprogrammet til alle EU-land med hjort

EU avventer EFSA-rapport som kommer til høsten

Å bekjempe skrantesjue tar mange år

- Ekstraordinær situasjon i flere år fremover
-> krever ekstraordinære tiltak
- Viktig å holde fokus. Løfte blikket. Tenke langsiktig.
- Ny tidsregning før og etter skrantesjue

Takk for oppmerksomheten!